טרף בקלפי פרק רביעי יומא

מ.

אלא להך לישנא דאמרת פליגי בשלמא למאן דאמר לא מעכבא הא מני ר' יהודה היא אלא למ"ד מעכבא הא מני תני מצוה להניח ת"ש מצוה להגריל ולהתודות לא הגריל ולא התודה כשר וכי תימא הכי נמי להניח אימא סיפא רבי שמעון אומר לא הגריל כשר לא התודה פסול מאי לא הגריל אילימא לא הניח מכלל דרבי שמעון סבר הגרלה מעכבא [ט] והתניא מת אחד מהן מביא חבירו שלא בהגרלה דברי רבי שמעון [י] לא ידע מאי קאמרי רבנן והכי קאמר להו אי הגרלה הגרלה ממש קא אמריתו פליגנא עלייכו בחדא אי הגרלה דקאמריתו היינו הנחה פליגנא עלייכו בתרתי [יא] ת"ש פר מעכב את השעיר ושעיר אין מעכב את הפר במתנות שבפנים בשלמא פר מעכב את השעיר דאי אקדמיה לשעיר מקמי פר לא עבד ולא כלום אלא שעיר אין מעכב את הפר מאי ניהו אילימא דאי אקדים מתנות דפר בהיכל מקמי מתנות דשעיר בפנים חוקה כתיב בהו אלא לאו דאקדים מתנות דפר בפנים מקמי הגרלה ומדסדרא לא מעכבא עיקרא הגרלה נמי לא מעכבא [א] לא דאקדים מתנות דפר במזבח מקמי מתנות דשעיר בהיכל ורבי יהודה היא דאמר דברים הנעשין בבגדי לבן בחוץ לא מעכבי והא במתנות שבפנים קתני אלא הא מני רבי שמעון היא דאמר הגרלה לא מעכבא ואיבעית אימא לעולם רבי יהודה היא ונהי דבסדרא לא מעכבא הגרלה מיהא מעכבא ואזדו לטעמייהו דתניא

יעמד

תני מצוה להניח. ה"נ הוה מלי לשנויי הא מני רבי שמעון היא דאמר הגרלה לא מעכבא ואמ"כ מצאתא ברייתא זו שנויה בתוספתא [פ"ג] וסמוך לה שנויה פלוגתא דבסמוך דרבי יהודה ורבי שמעון יעמד מי וכו' ומסיק דברי רבי יהודה ורבי שמעון אומר וכו' ומדסיפא ר"ש ריש"א ולא רבי שמעון: **הא** דקאמר תני מצוה להניח. אינו מניח הברייתא אלא פרושי קא מפרש מאי לא הגריל לא הניח הגרל: **רבי** שמעון **לא** ידע. ואם תאמר לימא דשפיר ידע ולא הגריל דרבי שמעון היינו עלה כי היכי דמפרשי נמי השתא אלא הגריל דידיה עלה תע"ג דלא הגריל דרבנן מספקא ליה אי הוי הניח או עלה וי"ל אי רבי שמעון פשיטא ליה דלא הגריל דרבנן היינו לא הניח א"כ הוה ליה למימר אי הוה לא עלה הגורל אבל השתא ניחא משום דמספקא ליה דילמא רבנן אמרי לא עלה וקרו ליה לא הגריל נקט נמי לא הגריל:

ואזדו לטעמייהו דתניא יעמד חי בו'. פרש"י דאוידוי קאי ואמר שים לגרום אותו לעיל קודם מ"ש פר מעכב את השעיר וג"כ בגירסת הספרים וקאי אהגרלה ומשום דקאמר אי בעית אימא ר"ש דאמר הגרלה לא מעכבא ואי בעית אימא רבי יהודה נהי דבסדרא לא מעכבא הגרלה מעכבא היכא דלא עלה הגורל כלל כו' ואזדו לטעמייהו דכי היכי דפליג ר' יהודה אדבי שמעון היכא דלא עלה הגורל מעולם הכא נמי פליג היכא דעלה הגורל ומת המשתלח קודם מתן דמיס דשעיר הפנימי דסגיאה ליה לרבי יהודה יספך הדם ויביא שנים אחרים ויגריל עליהם בתחילה דתניא יעמד חי עד מתי יהא זקוק לחיות עד מתן דמים של חבירו ולכפר עליו דקרא הוי פירוש עד שיכפרו בחבירו ור' שמעון סבר אין צריך ולכפר עליו השעיר אשר עליו הגורל עד שיעמד חי עד שיכפר עליו בודוי ואם מת קודם ודוי מביא אחר כלא הגרלה ואם מת אחר ודוי אין צריך להביא אחר אף ע"פ שלא שילחו עדיין דשילוח אינו מעכב ואם מת המשתלח קודם ודוי וקודם זריקת דמי חבירו יזרק הדם של חבירו ומביא שעיר אחר כלא הגרלה ומתודה עליו ולא יגריל אפילו למצוה דאין הגרלה אלא בשנים כדכתיב על שני השעירים ואם היה מביא שנים היה צריך לשפוך הדם או לאבד את השני ד)(עמו) שיעלה עליו הגורל נשם וכמו שפירש' דלרבי יהודה כשמת המשתלח צריך להביא שנים אחרים ולהגריל עליהם בתחילה הכי תנן לקמן בפרק שני שעירי (ד' סב.) ומסיים עלה והשני ירעה עד שיתאבד רבי יהודה אומר תמות ועוד מ"ר יהודה מת המשתלח יספך הדם וכמ"כ נמי איכא בהדיא מת אחד מהם משהגריל יביא שנים אחרים ויגריל דברי רבי יהודה ומהאי קרא נפקא לן לרבי יהודה דמיד בתר פלוגתא דרבי יהודה ורבי שמעון גרסינן התם לשלח אותו אשם נשפך הדם ימות המשתלח מת המשתלח יספך הדם והאי מילתא אתאן לרבי יהודה דרבי שמעון סבירא ליה מת אחד מהן מביא חבירו

כלא

יעמד

(ט) נמ' היינו הנחה פליגנא עלייכו דאמרתי ואזדו לטעמייהו דתניא יעמד חי לפני ה' וכו' בספרת דברים הכתוב מדבר ת"ש פר מעכב את השעיר ושעיר וכו' הגרלה מיהא מעכבא ת"ש שאלו תלמידיו כו' לע"ל: (כ) רש"י ד"ה מני מצוה כו' כסר דבהא כ"ע מודו כו': (נ) באר"ד והשעיר אשר עלה ולא חבא ביה קרא אלא לעכב הס"ד: (ד) ד"ה מביא כו' של זה העומד אלמא אין צריך: (ס) ר"ה פר מעכב כו' וצריך לאזור ולעשותה לאחר הפר אבל השעיר אינו מעכב את הפר אם הקדים וכו' שהיה לחוי ליקדם לה פרוסלה וסדר עבודותיהן כך היא בפרשה וכו' ואחר כך מערב הדמים וטוחן על מזבח הפנימי הס"ד ומה"ד כמתנות שבפנים הוא דקאמרינן דסדר: (ו) ר"ה וכי דבסדרא כו' לגמרי מעכבא כיון דתנא הה קרא:

רבינו חננאל

והא ר' יוסי דאמר דברי הכל עליית גורל מעכבת, הא מנינתא [כמאן] מוקים לה. מאדאי לא תימא מצוה להגריל דמשמע עליית גורל מתוך קלפי אלא אימא מצוה להניח ואם לא הניח כשר. ת"ש מצוה להגריל ולהתודות לא הגריל ולא התודה כשר. [רש"א לא הגריל כשר] לא התודה פסול. האי דקתני ר' שמעון לא הגריל מהו, אם תאמר לא הניח הוא כמו שהעמדת הברייתא האחרת, מכלל דר' שמעון הנחה לא בעי הגרלה בעי. והתניא בהדיא מת אחד מהן מביא חבירו שלא בהגרלה דברי ר' שמעון. ודהי ר' יוסי הכי, לעולם הגרלה זו הנחה היא, ור' שמעון לא ידע האי הגרלה דתנו רבנן מאי היא, והכי קאמר להו אי האי דקאמריתו מצוה להגריל הנחה (זו) היא הוו היא מצוה, אבל עליית הגורל מעכבת, פליגנא עלייכו בתרתי שהגרלה אינה מעכבת ואם לא התודה פסול, ואי הגרלה עליית גורל קאמריתו שהיא מצוה, בהא מודינא לכו דהגרלה אע"ג דאינה מעכבת מצוה מיהא איתא, ופליגנא עלייכו בהתודה שאם לא התודה פסול. ת"ש פר מעכב את השעיר ושעיר אינו מעכב את הפר כו'. סדר עבודת יום הכפורים, מהודה בפרו ומגריל נותן הגורלות על השעירים, ומהודה שמה בעודו ובעד ביתו בפרו. ושוחטו נותן הדם למי שמפורס בו. וחוזה בנחלים, וחופן הקטורת ומכנים ומקטיר. וחוזר ולוקח דם הפר מפני שמפורס בו ומכנים ומזה על הכפורת ולפני הכפורת. ויוצא ושוחט

הגהות הגר"א

[א] נמ' (לא דאקדים כו' עד שבפנים קתני תפ"מ (ועי' כמ"ו):

מוסף רש"י

מת אחד מהן. משעירי יוה"כ, מביא חבירו. מן הסוק, שלא בהגרלה. ויקרבו זה הנתר אם על שם היות, ולמין כעלי חיים נדחין, תע"ג ולאבד כן מלי ונכתה זה מתר ונעלה ולאין דיחוי אבל בעלי חיים (בריתות בח:).

תוס' ישנים

מביא חבירו עמו אלא בהגרלה דברי ר"ש. וא"ת ר"ש אמאי קאמר לעיל תני מצוה להניח ליקמה כר"ש ר"ל דאמתי לא ידע למילתיה דר"ש ועוד דעתא ליה לאוקמה אליבא דר"ש אלון זו סברא דעימא דר"ש לא ידע אי רבנן הגרלה קאמרי אי הנחה קאמרי. ריב"ם: מקמי מתנות דשעיר בפנים חוקה כתיב ביה. ת"ע"ג דחוקה לא כתיבא אלא בבגדי לבן הנעשים בפנים לר' יהודה מכל מקום כסדר עבודות של פנים כתיב חוקה ואין להסקיון בעבודה חוץ: ומדסדרן לא מעכבא הגרלה נמי לא. ותע"ג דאמרינן לקמן פרק אוילו לו (דף ס.) אלם הקדים מעשה לחבנו לר' יהודה מה שעשה עשרי בדברים הנעשין בבגדי לבן כגון מתנות שבהיכל ות"ש סמן מעבבות ואפילו שריים אמרינן אם כילה כיפר אם לא כילה לא כיפר הרי איכא קרא שמעכבין הן עצמן מטעמא דיכלה מכפר אבל אין סדרן מעכב דלא כתיב ביה חוקה אבל הכא כיון דמתנות דפר הם בפנים וכתיב בהו חוקה והגרלה היא גם הוא צריך פנים אם היא אפיכה לעכב ואלו היה הסדר מעכב אלא ואלו מדסדרא לא מעכבא הגרלה נמי לא מעכבא: **דאקדים** מתנות דפר דמזבח מקמי מתנות שעיר בהיכל. וא"ת אמאי לא תני נמי פר אין מעכב את השעיר בהכלי נוטלו דלא כתיב ביה חוקה אבל הכא כיון דמתנות דפר הם בפנים וכתיב בהו חוקה והגרלה היא גם הוא צריך פנים אם היא אפיכה לעכב ואלו היה הסדר מעכב אלא ואלו מדסדרא לא מעכבא הגרלה נמי לא מעכבא: דאקדים מתנות דפר דמזבח מקמי מתנות שעיר בהיכל. וא"ת אמאי לא תני נמי פר אין מעכב את השעיר בהכלי נוטלו דלא כתיב ביה חוקה אבל הכא כיון דמתנות שעיר בהיכל מקמי מתנות דפר דתרוייהו דברים הנעשים בבגדי לבן נהוג ניהו ואין הסדר מעכב ר"ל דעדיפא מיהא פריך והא דאמר דברי הגרלה לא מעכבא. ותע"ג דמאי משמע שעיר מעכב את הפר כגון שהקדים של פר בהיכל לשל שעיר בפנים מ"מ ניחא ליה למיתני דשעיר אין מעכב את הפר דכמילי דפנים משמע דאין שעיר מעכב הפר: נדי דבסדרא לא מעכבא הגרלה מיהא מעכבא. והשתא הדר ביה מתמי דס"ד מעיקרא דאי אקדים מתנות דפר בהיכל מקמי דשל שעיר בפנים חוקה כתיבא ביה דהוה פשיטא ליה לעיל דאע"פ דדברים הנעשים בבגדי לבן מבעבי יהודה (וכ"ש) סדרן דלא מעכבא מ"מ כיון שמאחר סדר פנים ומפסיק בו מעכב דכתיב ביה חוקה השתא מיהא ליה הן כך סברא דאי אית ליה ה"נ כתיבא חוקה אעשה מתנות שבפנים מקמי הגרלה וא"ת אמאי לא מצי (לאקדים) מתנות דפר בהיכל מקמי מתנות דשעיר (בפנים ר"ל הגרלה) דקאי עליה נקט (מהגרלה הוה קאי) והא דאמר עולא לקמן בפרק אוילו לו (דף סא.) שעיר שנתנו קודם מתן דמו של פר לא עשה ולא כלום ליתא לפרושי אלא טעמא דאולל ומאחר עבודת פנים יחוקה כתיבא ביה אלא הוי טעמא לדורך פנים בפנים דמי ואמיתיה גופא לדרך פנים היא ומגלה שהיקף סדר עבודת פנים ואלו טעמא קאמר נמי הכם על מילתא אחריתי אבל בהגרלה תע"ס לדורך פנים מ"מ לא חיישינן כדפרישנא לעיל (ותע"ג) דמעכבא ועוד אומר רבי כי ר"ל דלא הדר ביה מתמי דאמר לעיל דאלו דהקדמת מתנות דפר (בהיכל) לשל שעיר בפנים שמפסקת בתנות פר ושעיר בפנים כתיבא חוקה אבל אם מקדים מתנות דפר בפנים מקמי הגרלה שאינו מפסיק מתנות כשום דבר בהא לא כתיבא חוקה (ואם תאמר היכי מוכח מהאי תירוצא (דבתחה) לא מעכבא יש לומר שאין רגלות להפסיק בין הגרלה לנתנה. ר"ל ישפ):

(ט) נמ' הוא דאמר דברי הגרלה מיהא מעכבא. ומ"ש דלא מעכבא הגרלה אלא מצוה דמשמע דאי אקדים מתנות דפר בהיכל מקמי מתנות דשעיר דאי אקדים מתנות דפר בפנים מקמי הגרלה ומדסדרא לא מעכבא הגרלה נמי לא מעכבא. ריב"ם: מקמי מתנות דשעיר בפנים חוקה כתיב ביה. ת"ע"ג דחוקה לא כתיבא אלא בבגדי לבן הנעשים בפנים לר' יהודה מכל מקום כסדר עבודות של פנים כתיב חוקה ואין להסקיון בעבודה חוץ: ומדסדרן לא מעכבא הגרלה נמי לא. ותע"ג דאמרינן לקמן פרק אוילו לו (דף ס.) אלם הקדים מעשה לחבנו לר' יהודה מה שעשה עשרי בדברים הנעשין בבגדי לבן כגון מתנות שבהיכל ות"ש סמן מעבבות ואפילו שריים אמרינן אם כילה כיפר אם לא כילה לא כיפר הרי איכא קרא שמעכבין הן עצמן מטעמא דיכלה מכפר אבל אין סדרן מעכב דלא כתיב ביה חוקה אבל הכא כיון דמתנות דפר הם בפנים וכתיב בהו חוקה והגרלה היא גם הוא צריך פנים אם היא אפיכה לעכב ואלו היה הסדר מעכב אלא ואלו מדסדרא לא מעכבא הגרלה נמי לא מעכבא: דאקדים מתנות דפר דמזבח מקמי מתנות שעיר בהיכל. וא"ת אמאי לא תני נמי פר אין מעכב את השעיר בהכלי נוטלו דלא כתיב ביה חוקה אבל הכא כיון דמתנות שעיר בהיכל מקמי מתנות דפר דתרוייהו דברים הנעשים בבגדי לבן נהוג ניהו ואין הסדר מעכב ר"ל דעדיפא מיהא פריך והא דאמר דברי הגרלה לא מעכבא. ותע"ג דמאי משמע שעיר מעכב את הפר כגון שהקדים של פר בהיכל לשל שעיר בפנים מ"מ ניחא ליה למיתני דשעיר אין מעכב את הפר דכמילי דפנים משמע דאין שעיר מעכב

(ס) נמ' ר"ל לר' יהודה דקדמת מתנות דפר (בהיכל) לשל שעיר בפנים שמפסקת בתנות פר ושעיר בפנים כתיבא חוקה אבל אם מקדים מתנות דפר בפנים מקמי הגרלה שאינו מפסיק מתנות כשום דבר בהא לא כתיבא חוקה

(א) לקמן סג.: (כריתות כח. תמורה ו:), ג) (ניסין ג: תמורה לב:), ג) (ויקרא כח), ד) ר"ש לוחו,